

Ioachim Lazăr	Dr. Vasile Ionaș la a 60-a aniversare	13
	Dr. Vasile Ionaș at the 60 th anniversary	

ISTORIE

Vasile Mărculeț	Basarab I ^{er} a-t-il gouverné aux Bouches du Danube? Considérations concernant le début de la domination de la Valachie sur le sud-ouest de Boudgeak	19
	A stăpânit Basarab I la nord de Gurile Dunării? Considerații privind începutul stăpânirii Țării Românești asupra sud-vestului Bugeacului	
Vasile Mărculeț	Interese, conflicte și competitori în comerțul de la gurile Dunării și limanul Nistrului la sfârșitul seco- lului al XIII-lea și în secolul al XIV-lea	31
	Interests, conflicts and competitors of the trade from the Danube's mouths and Nister's bank at the end of the 13 th century and in the 14 th one	
Octavian Tătar	Formule de protocol în tratatele habsburgo- transilvănene din anii 1540-1570 – între tradiție și modernitate	55
	Protocol formulas in the habsburg-transylvanian treaties from 1540-1570 - between tradition and modernity	
Dan Ivănuș	Sigilii și ștampile de vecinătăți sibiene	63
	Des sceaux et des estampilles qui ont appartenu aux voisinages de la zone de Sibiu	
Ileana Dârja	Tentația lui Homo Europaeus: Episcopul romano- catholic Batthyány Ignác (1741-1798)	69
	Homo Europaeus' temptation the catholic bishop Batthyany Ignac (1741-1798)	
Petre Din	Violență și răscoală în spațiul transilvănean la 1784	101
	Violence and revolt in Transylvania at 1784	
Liviu Botezan	Tabele statistice privind categoriile de țărani aserviți proprietarilor feudali din comitatele Hunedoara și Zarand la 1820	109
	Tableaux statistiques concernant les catégories des paysans subjugués aux nobles des comitats Hunedoara et Zarand en 1820	

Dorin-Ioan Rus	Distrugerea Reghinului în noiembrie 1848 ..... Die zerstörung sächsisch-reens im november 1848	123
Dorel Marc	Implicarea studenților toplițeni în sprijinul Mișcării Memorandiste din timpul dualismului austro-ungar. Atitudinea lui Elie (Miron) Cristea față de mișcarea memorandistă ..... Die verwicklung der studenten von Toplicza in der unterstützung von memorandistischen bewegung in dem jahre 1893. die haltung von Elie (Miron) Cristea der memorandistische bewegung gegenüber	137
Camelia Elena Vulea	Modalități de instituire a preoților în vicariatul greco- catolic al Hațegului (1850-1918) ..... Ways of instituting the priests in the greek-catholic diocese of Hateg [1850-1918]	143
Maria Basarab	Vicariatul greco-catolic Hațeg. File de cronică ..... Le vicariat greco-catholique Hateg. Les reperes historiques	161
Lucian Petru Lăcătuș	Rolul ortodoxiei în dezvoltarea sentimentului național în Transilvania ..... The role orthodoxies in the development national feelings in Transilvania	165
Petre Din	Intrarea împăratului Francisc Iosif I în 1852 în Transilvania. Discurs și reprezentare ..... The entering of king Francisc Joseph the 1 st in Transylvania in 1852. Discourse and representation	173
Viorica Suciub, Zevedei-Ioan Drăghiță	Din corespondența lui Ioan Pop Reteganul cu Ioan Micu Moldovan ..... La correspondance de Ioan Pop Reteganul avec Ioan Micu Moldovan	179
Rozália Poráczky	Evenimente cultural-științifice pe paginile periodi- celor maghiare din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea ..... Des événements culturelles scientifiques dans les pages des publications périodiques hongroises de Transylvanie dans la deuxième moitié du XIX ^{ème} siècle	189
Lavinia-Dacia Gheorghe	Învățători și preoți transilvaneni în Dobrogea secolului XIX, până la revenirea Dobrogei la țară ..... Transylvanian teachers and priests in Dubrodjea of the XIX century Dobrudjea's return to the country	197

Marius Bârlianu	Organizarea administrativă a Scaunului Orăștiei între 1867-1914 ..... The administrative organisation of the district of Orastie between 1867-1914	209
Petru Magdău	Aspecte privind activitatea tipografică a lui Ioan Micu Moldovan (1877-1879) ..... Qualche aspetti riguardanti l'attività tipografica di Ioan Micu Moldovan (1877-1879)	223
Voichița Bițu	Memoria colecțiilor bibliotecii Astra: Ioan Pop Reteganul ..... The memory of Astra library collections: Ioan Pop Reteganul	249
Gherghina Boda	Hunedoreni și Anul Milenar Maghiar (1896). Relatări în Gazeta Transilvaniei ..... Les habitants du département de Hunedoara et l'Année Millénaire Hongrois (1896). Des récits dans le journal Gazeta Transilvaniei	259
Gherghina Boda	Anul Milenar și „Afacerea Pulszky” reflectate în paginile Gazetei Transilvaniei ..... L'Année Millénaire de l'„Affaire Pulszky” reflété dans les pages du journal Gazeta Transilvaniei	263
Daniela Stancu	Ion Pop Reteganul – redactor și editor ..... Ion Pop Reteganul – editor and publisher	269
Valeriu Giuran	Aspecte privind activitățile Diviziei 1 Infanterie Română în perioada 1883-1900 ..... Aspects sur activités de la première division d'infanterie roumaine pendant la période 1883-1900	277
Ana Maria Vele	Aspecte referitoare la revizuirea articolului VII al Constituției din 1866 consemnate în rapoartele diplomatice franceze ..... Aspects related to revise of the VII th article of the Constitution from 1866 consignment in French diplomatic reports	285
Carmen-Maria Barna	Considerații privind învățământul primar confesional greco-catolic din Valea Jiului în perioada 1867-1918 (I) ..... Considération concernant l'enseignement élémentaire confessionnel gréco-catholique dans la Vallée du Jiu dans l'intervalle 1867-1918 (I)	295
Ioachim Lazăr	Contribuția locuitorilor Țării Hațegului la realizarea Marii Uniri din 1918 ..... La contribution des habitants du pays de Hațeg à la réalisation de la grande union de 1918	307

Dan Ivănuș	Drapelul uniunii foștilor legionari români Sibiu 1918-1919	369
	Le drapeau de l'union des anciens légionnaires roumains Sibiu 1918-1919	
Ionela Simona Mircea	Catedrala Încoronării, 15 octombrie 1922. Încoronarea suveranilor României Mari. Regele Ferdinand I și Regina Maria (din colecțiile muzeului din Alba Iulia)	373
	The Coronation Cathedral, 15 October 1922. The Coronation of Great Romania sovereigns king Ferdinand I and Queen Mary (from the collections of the Museum from Alba Iulia)	
Maria-Cristina Ploscă	Repere din activitatea asociației generale a românilor uniți din Vicariatul Hațeg	383
	Marks from the Action of the United Romanians General Association in Hațeg Vicarage	
Cristina Mandae	Contribuții bănățene la istoriografia interbelică	387
	Les contributions de la région de Banat a l'historiographie d'entre les guerres	
Dan Demșea	Reactivarea fiefului electoral al lui Vasile Goldiș în Protopopiatul Ortodox Român al Radnei (1930-1932)	395
	La récupération de fief électoral du Vasile Goldiș Dans le Protoprêtre (Protoprêsbysterat) Orthodoxe roumain de Radna (1930-1932)	
Maria-Cristina Ploscă	Cultură și viață socială interbelică în paginile revistei „Cele trei Crișuri”	403
	Culture and social life, between wars in journals' pages „Cele trei Crișuri”	
Marin Pop	Alegerile parlamentare parțiale din februarie 1936 în județul Hunedoara	409
	Partial parliamentary elections from February 1936 in Hunedoara County	
Adela Herban	Prizonierii de pe teritoriul României – o permanență în relațiile diplomatice România – Vatican (1939- 1944)	425
	Les prisonniers sur le territoire de la Roumanie - une permanence dans les relations diplomatiques la Roumanie – Vatican (1939-1944)	
Adela Herban	Relațiile diplomatice România – Vatican (1940 – 1944). Problema evreiască	439
	Les relations diplomatiques Roumanie – Vatican (1940-1944). Le problème hébraïque	

Darius Miheț	Construcții eclesiastice devene ..... Ecclesiastic buildings in Deva	469
Ana Mund	Minoritățile naționale ale județului Hunedoara în prima jumătate a sec. XX ..... National minorities of Hunedoara County during the first half of XX century	473
Mircea Baron	Considerații privind activitatea casei de pensiuni a funcționarilor societății „Mica” din complexul minier de la Brad ..... On the operation of the pensions house for the managing personnel in „Mica” company belonging to the Brad mining complex	481
Darius Miheț	Îtovărășirile agricole din județul Hunedoara ..... Les associations agricoles de la région Hunedoara	499
Denisa Florentina Bodeanu	Diplomați americani sub lupa securității – Cazul Mark delegației Siljander ..... USA diplomats closely watched by the state security – the case of Mark Siljander’s delegation	521
Cornel Crăciun	Ipostaze ale adolescenței în filmul românesc ..... Hypostases de l’adolescence dans la cinématographie roumaine	541

ISTORIA CULTURII

Doina Dregheciu, Gabriela Mircea	<i>Efemeride</i> tipografice din deceniul al treilea al secolului al XIX-lea, păstrate în <i>Biblioteca veche</i> a muzeului din Alba Iulia ..... Des “ <i>éphémérides</i> ” typographiques de la troisième décennie du XIX ^{ème} siècle gardées dans la “Biblio- thèque ancienne” du muse d’Alba Iulia	561
Maria Basarab	Un colligat post-incunabul pentru uz didactic ..... Un colligat post-incunable pour l’emploi didactique	577
Ioan Oros	Ipostaze ale insecurității cărții după însemnările de pe cartea românească veche din Țara Silvaniei (sec. XVII-XIX) ..... Ipostases de l’insécurité du livre d’après les notices à la main sur l’ancien livre roumain de „Țara Silvaniei” (Pay de Sylvanie), XVII ^e -XIX ^e siècles	583
Dana Doltu	De la clasicism spre iluminism sau cartea franceză de secol XVIII în colecția Brukenthal ..... Le livre français du XVIII ^e siècle dans la collection Brukenthal	591

Teodora Camelia Ancateu	Atitudini succesionare în însemnări de carte de pe teritoriul comitatului Alba de Jos din perioada secolului al XVIII-lea (preliminariii) ..... Attitudes succésionnaires sur les notes marginales des livres dans le comitat alba de jos, à l'époque du XVIII-ème siècle (estimations préliminaires)	603
Gabriela Mircea, Ioan Mircea	Restituiri istorice legate de o scrisoare a protopopului Veneției de Jos, Ioan Clain, adresată vlădicii Ioan Bobb, în 30 mai 1788 ..... Récupérations et interprétations historiques concernant une lettre du pope de Venetia de Jos, Ioan Clain, adressée à Ioan Bobb, le 30 mai 1788	609
Maria Basarab, Georgeta Deju	Însemne mănăstirești aflate pe cărți vechi din Biblioteca muzeului de vean ..... Notes sur les vieux livres en provenant des couvents	623
Georgeta Deju, Cristina Bodó	Bibliotecarii „Societății de Istorie și Arheologie a Comitatului Hunedoara” („Hunyadvármegyei történelmi és régészeti társulat”) ..... Les bibliothécaires de la Société d'Histoire et d'Archéologie du Comitat de Hunedoara	633
Elena Muscă	Ioan Pop Reteganul - redactor și colaborator activ al <i>Gazetei de duminică</i> ..... Ioan Pop Reteganul – editor and active contributor of <i>Sunday Journal</i>	645
Maria Basarab	Un catalog al cărților Reuniunii învățătorilor greco-catolici din ținutul Hațegului ..... Un catalogue des livres de la Réunion des instituteurs greco-catholiques de la zone de Hațeg	651
Ciprian Drăgan	Regulamente și statute ale bibliotecilor din comitatul Hunedoara la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX ..... Les règlements et les statuts des bibliothèques du département de Hunedoara à la fin du XIX-ème siècle et le début du XX-ème siècle	655
Ioan Oros	Istoriografia asupra cărții românești din Transilvania, în perioada interbelică ..... L'historiographie de l'ancien livre roumain de Transylvanie, pendant l'entre deux-guerres	661
Corina Bejinariu	Muzeul în contextul preocupărilor legate de prezervarea patrimoniului cultural imaterial ..... The museum in the framework of concerns related to the preservation of the immaterial cultural heritage	673

Olga Beșliu, Petre Beșliu Munteanu	Catalogul pieselor provenite de la biserica azilului din Sibiu ..... The historical and archaeological objects from the hospital church in Sibiu	681
ISTORIA ARTEI		
Aurelia Cozma	Din istoria teatrului sibian ..... Sibiu theater historical notes	695
Vasile Marinoiu	Meșteri iconari din Gorj, în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea ..... Painter of icons from Gorj County in XVIII and XIX centuries	703
Oana Slăvuică	Epitafe din secolele XVIII-XIX aparținând colecției Muzeului Național de Artă al României ..... Eighteenth and nineteenth century <i>EPITAPHIOI</i> from the collection of the national museum of art of Romania	707
Elena Popescu	Pictura religioasă a pictorului Mișu Popp ..... Das religiöse schaffen des malers Mișu Popp	719
Alice Tamas	Ferestre spre cer. Considerații privind prelucrarea sticlei pentru iluminat în secolul XIX și XX ..... Windows on the sky. The history of glassory workshop on 19 th and 20 th century	765
Elena Popescu	Scena alegorică, mitologică și istorică în creația lui Mișu Popp ..... The allegorical and mythological scene	779
Doina Ionescu	Alois Riegl și contribuția sa la consacrarea metodei de cercetare în istoria artei ..... Alois Riegl et sa contribution a la confirmation de la méthode de recherche dans le domaine d'histoire d'art	793
DEMOGRAFIE		
Dominuț Pădureanu	Considerații privind toponimul „plai” (cu referiri speciale la arealul Țării Moților) ..... Considerations concernant le toponyme „plai”	801
Camelia Stanciu	Epidemia de holeră din 1873 pe teritoriul Transilvaniei. Cauze și efecte ..... The cholera pest hole from 1873 on Transylvania's demesne. Causes and effects	807

Vasile Marius Bârlianu	Evoluția demografică a scaunului Orăștie între 1867–1914 ..... The demographic evolution of the district of Orastie between 1867 – 1914	813
Ioan Mărculeț	Populația ortodoxă în cadrul structurii confesionale a Transilvaniei între anii 1930 și 2002 ..... La population orthodoxe dans le cadre de la structure confessionnelle de la Transylvanie entre 1930 et 2002	821
ETNOGRAFIE		
Ionela Simona Mircea	Teorii asupra originii, caracterului și fundamentului proprietății ..... Theories about the origin, characteristic and basis of property	827
Alina Ioana Șuta	Problematika alimentației populației rurale românești transilvănene reflectată în presa vremii la mijlocul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX ..... Alimentation problems of the Romanian village people from Transylvania as it's been reflected by the middle XIX th and beginning of the XX th century press (newspapers)	837
Daniela Sorea	O abordare din perspectivă individuatoare a ceremoniei agrare a <i>cununii</i> în Țara Oltului ..... Une approche d'une perspective individuante sur la cérémonie agraire de <i>couronne</i> au Pays de l'Olt	843
Carmina Maior, Valerie Deleanu	Troițele – necesitatea repertorizării; propuneri de tipologie ..... Roadside crosses-the necessity of cataloguing; typological suggestions	851
Maria Jeanina Șerdan	Investigarea cimitirelor creștine urbane din România modernă și contemporană (1880-1950) ..... L'investigation des cimetières urbains de Roumanie moderne et contemporaine	859
MUZEOLOGIE		
Gherghina Boda	Conjunctura culturală a apariției muzeelor în Transilvania ..... La conjoncture culturelle de l'apparition des musées en Transylvanie	875
Dan Demșea	Inițiative muzeale arădene până la 1881. Colectii, colecționari, donatori, cercetători, expoziții ..... Initiatives aradoises de créer des musées (jusqu'a 1881). Collectionneurs, collections, donateurs, chercheurs, expositions	903

Elena Muscă	Tehnologii moderne pentru realizări expoziționale și practici financiare adecvate	909
	Modern technologies for proper exhibitions and financial practices	

Vasile Sarca	Din istoricul secției de artă a muzeului Țării Crișurilor din Oradea din perioada funcționării sale în palatul baroc (1971-2005)	915
	Recording proposal regarding the former exhibition places through putting in equation, as complementary method to visual and descriptive fixing	

RECENZII

Ronald Hochhauser	Liviu Borcea, Mihai Apan, <i>Istoria tramvaiului din Oradea</i> , municipiul Oradea, regia autonomă Oradea <i>transport local</i> , Oradea, 1996, 160 pagini	923
-------------------	--	-----

Gabriela Mircea	Anca Elisabeta Tatai, <i>Xilogravura de la Sibiu (sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea)</i> , Alba Iulia, editura Altip, 2007, 132 pagini	927
-----------------	--	-----

CRONICA ACTIVITĂȚII MUZEALE

Ioachim Lazăr	Cronica activității cultural - științifice a Secțiilor de Istorie și Artă și Relații cu Publicul a Muzeului Civilizației Dacice și Romane Deva pe anii 2005-2007	931
	La chronique de l'activité de la Section d'Histoire et d'Art et de la Section des Relations Publiques du Musée de la Civilisation Dacique et Romaine Deva dans les années 2005-2007	

ABREVIERI	943
-----------------	-----